647510 **MA03SanC0710** **Seat No :________**

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (*CBCS*) Examination
Nov/Dec-2023 (OLD COURSE)
UNSEEN ESSAY AND MEGHADUTA (CORE)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ નિમ્નમાંથી કોઇ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો . (૧૪)

(1) रम्या रामायणी कथा

अथवा

(2) भारतीया संस्कृतिः

પ્રશ્ન.૨ નિમ્નમાંથી કોઇ એક અપઠિત ગદ્યાંશનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (૧૪)

शिक्षा मानव-विकासस्य परमं साधनम्। शिक्षा ज्ञानोदयेन नैतिकं चारित्रिकं च विकासं संपादयति। शिक्षा सांस्कृतिकीं दृष्टिम् उद्बोधयति । वर्तमान-शिक्षा-पद्धतौ बालकस्य सर्वाङ्गीण-विकासस्य परिकल्पना अस्ति। अधुना बालाः आधुनिकं विषयम् अपि अध्येतुं संप्रेरिताः दृश्यन्ते । यथा हि विज्ञानम्, गणितम्, भूगोलम्, इतिहासम्, संगीतम् आदयः । शिक्षिताः युवकाः मानवीयगुणान् प्रति आकर्षिताः भवन्ति। शिक्षा न केवलं मानवकल्याणाय अपेक्षिता अपितु सा राष्ट्रगौरवाय अपि महत्त्वपूर्णा। अनेन प्रकारेण जीवने शिक्षाया: महन्मह त्वं वर्तते ।

अथवा

आधुनिके काले विश्वस्य समक्षं एका नूतना समस्या समुत्पन्ना। विश्वस्य प्रत्येकं देशः येन केन प्रकारेण अनया पीडितः अस्ति। एषा समस्या अस्ति आतंकवादः। आतंकवादेन विश्वस्य नैकदेशेषु महान् रक्तपातः प्रतिदिनं जायमानो दृश्यते । निरीहजनाः असमये एव मृत्युमुखं गच्छन्ति। आतंकवादस्य असहनीयं प्रहारम् अबोधबालका: स्त्रियश्च सोढुं विवशाः भवन्ति। गतेषु वर्षेषु भारतदेशे कश्मीरक्षेत्र विशेषरूपेण आतंकवादस्य घटनाः समभवन्। अत एव अस्माकं प्रधानमन्त्रिणा स्पष्टं घोषितं यत् भारतम् आतंकवादस्य समाप्तिं प्रति कठोरान् उपायान् समाचरिष्यन्ति।

પ્રશ્ન.૩ નિમ્નમાંથી કોઇ એક અપઠિત ગદ્યાંશનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (૧૪)

હવાનું પ્રદૂષણ, પાણીનું પ્રદૂષણ તેમજ અવાજનું પ્રદૂષણ દિન-પ્રતિદિન વધતું જાય છે. આ એક ચિંતાનો વિષય છે.ઘરમાં, શાળામાં, સભામાં કે રમતના મેદાન પર મોટેથી વાતો કરવી એ કુટેવ છે. રાત્રે મોડે સુધી કાનને નુકશાનકારક એવા લાઉડસ્પીકરનો અવાજ રાખવો એ સામાજિક દૂષણ છે. અવાજનું પ્રદૂષણ ઘટાડવું એ શું આપણા હાથની વાત નથી? આવો,આપણે સાથે મળી અવાજનું પ્રદૂષણ ઘટાડવાનો સંકલ્પ કરીએ. ઘરે, શાળા કે સભામાં લાઉડસ્પીકરનો માર્યાદિત ઉપયોગ કરીએ, તથા એક પ્રદૂષણ મુક્ત સમાજ અને રાષ્ટ્રનું નિર્માણ કરીએ. “જીવો અને જીવવા દો” ના સૂત્રને સાર્થક કરીએ.

અથવા

હકનું સાચું મૂળ કર્તવ્યપાલનમાં રહેલું છે. જો આપણે બધા આપણી ફરજો બરાબર નિભાવીએ તો હકો મેળવવા બહુ દૂર નહિ જવું પડે. જો આપણી ફરજો બજાવ્યા વગર આપણે હકો પાછળ દોડીએ તો તે હકો મૃગજળની માફક છટકી જશે. જગતની મુખ્ય જરૂરિયાતો મેળવવાનો હક જેટલો પશુ-પંખીને છે તેટલો જ સરખો હક મનુષ્યને પણ છે. હક પર હુમલો થાય તો તેની સામેનો ઈલાજ આપણે જાણી લેવો રહયો. આપણે આપણી ફરજો પ્રત્યે પણ જાગૃત અને જવાબદાર રહીએ તે પણ ખુબ જરૂરી છે. આ પ્રકારે હકો અને ફરજો પ્રત્યેનું સંતુલન જાળવીને જ આપડે એક વિકસિત રાષ્ટ્રનું નિર્માણ કરી શકીશું.

પ્રશ્ન.૪ મેઘ સાથે થયેલ યક્ષનાં સંવાદને સવિસ્તાર વર્ણવો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન.૪ મેઘદૂતનાં આધારે યક્ષની વિરહ-વ્યથાનું સવિસ્તાર વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન.૫ નીચે માંથી કોઇ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો (૧૪)

(1) आचार: परमो धर्म: (3) कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाः चेतनाऽचेतनेषु

(2) मैत्री-महिमा (4) रिक्त: सर्वो भवति हि लघुः पूर्णता गौरवाय

****